

mavrica

2020, letnik 13. št. 48

KOLOFON:

Založnik:

SKD Istra Pula,
Držičeva 2, 52100 Pula, Hrvatska

Ime publikacije:

Mavrica

2020., letnik 13, številka 48

Urednica: Maja Tatković Diklić

Uredniški odbor:

Klaudija Velimirović, Danica Avbelj,

Danica Bojković, Mirjam Pram

Lektoriranje slovenskega jezika:

Mateja Klemenčič

Oblikovanje in grafična priprava:

Aiko, Maja Cerjak s.p.

Tisk: Tiskara Nova

Fotografija na naslovnici:

Lev pod drevesom, internetni viri

Fotografija na zadnji strani:

Nacionalni park Tanzanija, internetni viri

Naklada: 300 izvodov

Mavrica je glasilo društev:

SKD Istra Pula

SKD Oljka Poreč

SKD Ajda Umag

Uradne ure Skd Istra Pula:

Uradni dnevi: 10.00 – 12.00

razen ob četrtkih: 16.00 - 18.00

Facebook ime: Skd Istra Pulj

Spletna stran: www.skdistra.hr

Prispevke za Mavrico pošljite na:

slovinci@skdistra.hr

Glasilo sofinancirajo:

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v

zamejstvu in po svetu, Savjet Republike

Hrvatske za nacionalne manjine,

Mesto Pula

Fotografije:

Če ni drugače navedeno so fotografije last Skd Istra Pula, ostalih slovenskih društev v Istri, Fotolie, Slovenske turistične organizacije in drugih internetnih virov.

Ko mi je učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine Vida Srdoč povedala, da je bila njena učenka Nadia Likar na potovanju v Afriki, sem jo takoj prosila, naj napiše prispevek za Mavrico. Ko pa je Nadia poslala fotografije, ki jih je posnela v Afriki, sem ugotovila, da tako čudovita narava, živali in ljudje res ne morejo ostati le v digitalni obliki. Zato z vami delim prelepe afriške fotografije, saj kaj takega res ne dobimo pogosto v roke.

Nadiin članek me je spodbudil, da poiščem kaj o Slovencih v Afriki. Ali ste vedeli, da je prav Slovenec Ignacij Knoblar prvi Evropejec, ki je odkril izvir Nila? Ali ste vedeli, kaj je Akamasoa? In kdo je Pedro Opeka? Vse to lahko preberete v tej številki Mavrice.

Istočasno so pridne članice dramske sekcije SKD Istra pripravljale premiero svojega dramskega prikaza »Aleksandrinke«. Grenke življenjske zgodbe zdomskih Slovenk, ki so se od sredine 19. stoletja do začetka 2. svetovne vojne odpravljale v službo v Egipt, najpogosteje Aleksandrijo kot dovilje, varuške ali sobarice, da bi finančno pomagale svoji družini, so prav ganile publiko na predstavi 28. februarja 2020 v naši Galeriji.

Poleg naših »afriških« tem lahko v tej Mavrici preberete tudi o decembrskih dogodkih v SKD Istra – o predstavi Muca Copatarica in prihodu Miklavža, Glasbenem adventnem vencu, narodno-zabavnem večeru v Galeriji z Aleksi Jercog triom in Kresnicami ter o božičnem koncertu Encijana v Mornariški cerkvi. Preberite tudi o zanimivem in zelo obiskanem predavanju Antona Percana o zgodovini puljskih kopališč ter nastopu zboru Encijan v Metliki.

Februarja Slovenci obeležujemo Prešernov dan, slovenski kulturni praznik, ki smo ga letos vsa slovenska društva iz Istre skupaj praznovala na osrednji proslavi v puljskem Domu hrvaških branilcev, že po tradiciji v sodelovanju s Mestno knjižnico Celje in Mestno knjižnico in čitalnico Pulj.

Pred nami je velika noč, jajca pa so neizogiben del velikonočne mize. Preberite kako obarvati jajca v vijoličasto barvo in zakaj je dobro jesti jajca vsak dan, ne zgoj za veliko noč.

Uživajte v branju te Marice in lep pozdrav do naslednje številke.

Maja Tatković Diklić, urednica

04 Dogodki v društvu – december

- 4 Glasbeni adventni venec
- 5 Muca Copatarica in Miklavž obiskali otroke
- 6 Narodno-zabavni večer v SKD Istra
- 7 Encijanov božični koncert

8 Slovenci v Afriki

- 8 Ignacij Knoblehar – misijonar, ki je raziskoval osrednjo Afriko
- 11 Peter Opeka in Akamasoa – že 30 let v boju proti revščini

14 Slovenski kulturni praznik

- 14 Osrednje praznovanje Prešernovega dne v Pulju
- 16 Prešernov dan v Umagu

18 Dogodki v društvu

- 18 Zgodovina puljskih kopališč
- 22 Nastop zbora Encijan v Metliki
- 24 Aleksandrinke, nova predstava dramske sekcije

26 Iz drugih društev

- 26 Predstavitev knjige Slovenska društva u Hrvatskoj od 1866. do 1991. godine

28 Govorimo slovensko

- 28 Pozdravljena, Tanzanija!
Fotogalerija

32 Zdravo življenje

- 32 Jajca – velikonočna in vsakdanja

35 Dogodki v mestu

Maja Tatković Diklić

glasbeni adventni venec

Že tradicionalni glasbeni adventni venec je bil tudi letos del adventnega dogajanja v Pulju. Tako kot vsako leto naj bi vsako nedeljo nastopal en zbor: zbor Encijan, zbor Matko Brajša Rašan, zbor Italijanske skupnosti Lino Mariani in vokalna skupina Albanske skupnosti. Vendar smo imeli kar nekaj nepredvidljivih težav.

Glasbeni adventni venec se je začel s prvo adventno nedeljo, 1. decembra 2019, z nastopom zbor Encijan. Mimoidoči so, tako kot vsako leto, z veseljem prisluhnili slovenskim božičnim melodijam, fra Rikardo Lekaj pa je pred nastopom zbor Encijan blagoslovil venec, ki so ga pridno izdelale in okrasile naše članice. Fotografija Encijana je zvečer popolnoma nepričakovano dopolnila prispevek o začetku adventa na Hrvaškem na nacionalni televiziji RTL.

Drugo adventno nedeljo, 8. decembra je nastopil zbor Matko Brajša Rašan s tradicionalnimi hrvaškimi božičnimi napevi. Že naslednji dan smo izvedeli, da vokalna skupina Albanske skupnosti ne bo mogla nastopiti na tretjo adventno nedeljo, 15. decembra, kot je bilo dogovorjeno, zato je zbor Encijan nastopil še enkrat. Odsotnost dirigentke Ine Cerovečki je zamenjala korepetitorka Ema Ulemek.

Zadnjo adventno nedeljo, 22. decembra, naj bi nastopil zbor Italijanske skupnosti Lino Mariani, a nam vreme ni bilo naklonjeno. Cel dopoldan sva se po telefonu z dirigentko Loretto Godigna pogovarjali, naj nastop izvedemo ali ne zaradi nenehnega dežja. Na koncu sva tik pred zdajci sklenili, da nastop odpovemo.

Še bolj žalostno pa se je končalo. Namesto, da bi adventni venec ostal na fontani v Flanatički ulici v Pulju do svetih treh kraljev, so ga v noči z 1. na 2. januar 2020. razbili. Razbite so lučke, strgani okraski, uničeni pa so bili tudi reflektorji v fontani. Nekateri, žal res ne spoštujejo duh božičnih praznikov.

Članice delajo venec

Ema Ulemek kot dirigentka

Nastop zbor Encijan

Maja Tatković Diklić

m uca Copatarica in Miklavž obiskali otroke

Muca copatarica iz Slovenskega kulturnega društva Lipa iz Dubrovnika je obiskala otroke v Galeriji SKD Istra v soboto, 7. decembra 2019. Otroci so bili navdušeni nad predstavo, v kateri so tudi sami sodelovali, pospravljali copate skupaj z Muco Copatarico, in seveda obljubili, da bodo pospravljali svoje copatke še naprej. Pospravljanje za seboj je tema, ki je aktualna v otroški dobi že desetletja, sedaj pa smo se prepričali, da je še vedno.

Muca Copatarica oz. Tanja Baletić, predsednica Slovenskega kulturnega društva Lipa iz Dubrovnika, je z otroško predstavo Muca Copatarica obiskala SKD Istra ter SKD Oljka iz Poreča.

Vedno je lepo, ko se rojaki iz oddaljenih krajev srečamo. Zaradi tega

bosta letos zbor Encijan in Dramska skupina SKD Istra gostovala u Dubrovniku. Po predstavi je Miklavž, tako kot vsako leto, podaril sladka darila in starosti primerne knjige v slovenščini vsem otrokom v Galeriji. Miklavž je, poleg Dedka Mraza, otrokom najljubši gost, zato so se daril prav vsi otroci razveselili.

»Prehladil se bom,« je rekel Bobek in mucu se je zasmilil. »Najbolj nereden si, a najmanjši in bi se nemara res prehladil, če bi hodil bos,« mu je rekla in mu prinesla copatke. Bili so zakrpani in čisti.

"Ko bo zapadel sneg, ti sešijem nove," mu je obljubila. To so slišali tudi drugi otroci. Obrnili so se in prosili: »Meni tudi! Meni tudi!«

Muca copatarica jim je pomahala in rekla: »Tudi vam jih sešijem!« Zaprla je hiško in gledala skozi okno, kako so otroci v pisanih srajčkah in v rdečih in modrih copatkah hiteli domov. Zadnji je tekel Bobek.

Danes sneži in muca copatarica šiva copate za otroke iz Male vasi. Z zajčjo kožo jih bo podložila, da bodo toplejši. Kdo ve, ali jih bodo otroci pospravili, ko pojdejo spat?

Ela Peroci

Otroci so sodelovali v predstavi Muca Copatarica

Miklavž in Emili

Tanja Baletić alias Muca Copatarica

Maja Tatkovič Diklić

n arodno-zabavni večer v SKD Istra

Aleksi Jercog trio in Kresnice so v soboto, 14. 12. 2019, s svojim nastopom ogreli srca zamejcev v Pulju. Zvoki slovenske narodno-zabavne glasbe je res redko slišati v Pulju, in prav zaradi tega je bila publika navdušena z nastopom izjemnih glasbenikov.

Metka Pušenjak iz Mladinske knjige in Aleksi Jercog

Ples na Avsenikovo glasbo

Pred glasbenim delom večera je Aleksi Jercog, tržaški Slovenec, predstavil svojo monografijo Avsenik - življenje za glasbo. Z njim se je pogovarjala urednica na Mladinski knjigi Metka Pušenjak. Soorganizator večera je bilo Združenje Slovenska izseljenska matica, zato je na obisk prišla tudi glavna tajnica Združenja Jasmina Ilič, ki je v imenu te organizacije vse prisotne pozdravila in zaželela lepe božične praznike.

Po predstavitvi knjige je sledil glasbeni del večera. Aleksi Jercog trio sestavljajo že omenjeni Aleksi na harmoniki, Jani Rednjak na kitari in Robert Briščak na bas kitari. Kresnice pa so punce iz okolice Nove Gorice, ki pejejo že leta - Boža Hvala, Mojca Milone in Matejka Bucik.

Na znane melodije so zapeli prav vsi, veliko pa jih je tudi zaplesalo. Ob zaključku programa je Metka Pušenjak podelila knjige o Avseniku in Slaku za knjižnico SKD Istra. Knjigo o Avseniku pa sta prejela tudi dolgoletna člana društva, in sicer Bojan Bukovnik, ki je veliki oboževalec Avsenikove glasbe, ter umetnostni zgodovinar Otmar Širec.

Robert Briščak, Mojca Milone, Jani Rednjak, Boža Hvala, Aleksi Jercog in Matejka Bucik

Maja Tatković Diklić

e

encijanov
božični koncert

Zbor Encijan vsako leto priredi božični koncert v eni izmed puljskih cerkva. Ta že tradicionalni božični koncert so tokrat organizirali v cerkvi Matere Božje Morske oz. Mornariški cerkvi na Stoji.

Zanimivo je in še kar presenetljivo, da tako lepa cerkev, kot je Mornariška cerkev na Stoji do tega 20. decembra 2019 ni gostila nobenega zbora ne katerega koli glasbenega izvajalca. Encijan je bil tako prvi, ki jo je prevel s petjem in navdušil s svojo izvedbo božičnega repertoarja. Glej zvezdice božje, Gaudete, Adeste Fideles, Sve-ta noč, Bijeli Božič je le nekaj skladb božičnega programa Encijana, ki ga je pripravila dirigentka Ina Cerovečki.

Encijan je povabil tudi glasbene goste: mlada violončelistka Anamarija Bukovnik je s skupino ESTA zaigrala nekaj pesmi, predstavil pa se je tudi Duo SoundKeepers. Mlada dirigentka zbora Matko Brajša Rašan, Antonella Mendiković Đukić, ter naša korepetitorka Ema Ulemek. Publika je v čarovniji božičnih skladb uživala, prav tako tudi mladi župnik cerkve Matere Božje Morske, Goran Levak, ki je veliko pomagal pri organizaciji koncerta v Mornariški cerkvi.

Antonella Mendiković Đukić iz Duo Soundkeepers

Encijan v Mornariški cerkvi

Božični Encijan

Predsednik zbora Branko Velimirović je v ime-nu zbora podaril rože dirigentki Ini Cerovečki

Solo Anamarije Bukovnik

i
.....

Ignacij Knoblehar slovenski misijonar, ki je odkrival osrednjo Afriko

Povzeto po:
Ehrlich, L., Bohinec, V.:
Knoblehar, Ignacij (1819–
1858). Slovenska biografija.
Slovenska akademija
znanosti in umetnosti,
Znanstvenoraziskovalni center
SAZU, 2013.
[http://svobodnaslovenija.com.
ar/ignacij-knoblehar/](http://svobodnaslovenija.com.ar/ignacij-knoblehar/)

Nil je že od nekdaj kot avtocesta vodil prek največje puščave Sahare do skrivnostnega osrčja Afrike in njenih naravnih bogastev. V 19. stoletju so evropske države vse bolj tekmovala za prevlado nad to najdaljšo reko sveta. Sredi 19. stoletja je najdlje po Nilu navzgor prišel Slovenec Ignacij Knoblehar.

Prvi je dokazal, da Beli Nil ne izvira severno od ekvatorja, kot so do tedaj mislili, ampak južno. Lani je Slovenija praznovala 200 let od njegovega rojstva v Škocjanu na Dolenjskem.

Knoblehar Ignacij, začetnik misijonov v Sudanu in prvi pionir evropske civilizacije ob Belem Nilu, je bil rojen 6. julija 1819 v Škocjanu pri Mokronogu, umrl pa je 13. aprila 1858 v Neaplju. Ljudsko šolo je obiskoval v Kostanjevici, Celju in v Novem mestu, kjer je zaključil tudi 6-letno gimnazijo, v Ljubljani pa študij filozofije. 1837 je v Ljubljani videl Friderika Barago, čigar osebnost je tako vplivala na dijaka, da je sklenil iti v misijone.

Knoblehar, ki se je kot 17-letni mladenič navdušil za misijonsko delo, ko je v Novem mestu poslušal Friderika Barago, je prvič prišel v Kartum, kjer se stekata Beli in Modri Nil, februarja 1848 v mednarodni skupini petih misijonarjev. Nekaj mesecev pozneje je umrl njihov vodja in Knoblehar je prevzel njegov položaj. V začetku leta 1849 je na svojem prvem potovanju v prostrana močvirja prišel 1500 kilometrov južno od Kartuma na območje črnškega plemena Barijcev, vse do Gondokore, otoka na Nilu, kjer je takrat stala samo utrdba, v kateri so Arabci in Turki stražili ulovljene črne sužnje.

Misijonar Franz Morlang z domačini v Gondokorju. Misijonsko poslopje v ozadju je postavil Knoblehar. Vir: W. von Hamier, 1866

Knobleharjeva ladja "Stella Matutina"
Vir: Jakob Šašel, Mestni muzej Karlovac

Misijonsko poslopje v Kartumu.
Vir: Slovenski etnografski muzej

Sam Knoblehar je kupoval zasužnjene otroke in jih vključeval v svoje misijone.

Leta 1853 je na Gondokori, kjer je danes Džuba, glavno mesto Južnega Sudana, ustanovil misijonski center, pri čemer je temnopolte domačine, ki so bili tedaj vpeti še v svoja starodavna verovanja, poskušal pridobiti z igranjem na harmoniko in predvsem vrečami poceni steklenih biserov.

Največ časa je preživel v misijonu v Kartumu, v katerem je bilo, kot pravi dr. Marko Frelj, prostora za kar tri tisoč ljudi. Zaradi urejene okolice z lepimi vrtovi in sadovnjaki, ki jih je uredil dunajski dvorni vrtnar in sadjar Andrej Hruška, poslan prav od mladega cesarja Franca Jožefa, je bil to najbolj imeniten kompleks zgradb v Kartumu. V misijon pa je vabil na večerje evropske popotnike in tudi ugledne muslimane iz Kartuma, kar so mu nekateri pozneje očitali.

PO KRIVICI ZAPOSTAVLJEN

Prek Knobleharjevih pisem, objavljenih v Zgodnji Danici, enem redkih takratnih slovenskih časopisov, so Slovenci sredi 19. stoletja morda več vedeli o Afriki kot danes. Vrhunec stika med tedanjimi slovenskimi deželami in osrednjo Afriko je bil prihod črnskih otrok na Kranjsko, kjer naj bi jih vzgojili v duhovnike in nune. A ta Knobleharjev načrt je propadel, ker so bile zime za njih prehude. Večina jih je umrla za pljučnico, druge so preselili v Neapelj.

Kmalu so propadli tudi Knobleharjevi misijoni, predvsem zaradi malarije, ki je bila tedaj v Sudanu usodna za večino Evropejcev. V 50. letih 19. stoletja je tako v Sudanu umrlo kar 15 slovenskih duhovnikov, najbrž pa tudi dvakrat več slovenskih obrtnikov (zidarjev, mizarjev, tesarjev, vrtnarjev, sadjarjev ...). Končno je za malarijo v Neaplju aprila 1858 v starosti 38 let umrl tudi Knoblehar, ki je tedaj ravno priplul v Evropo, da

bi prišel do novih sredstev za misijone in novih prostovoljcev, zlasti iz slovenskih dežel.

BIL JE TUDI VELIK UČENJAK

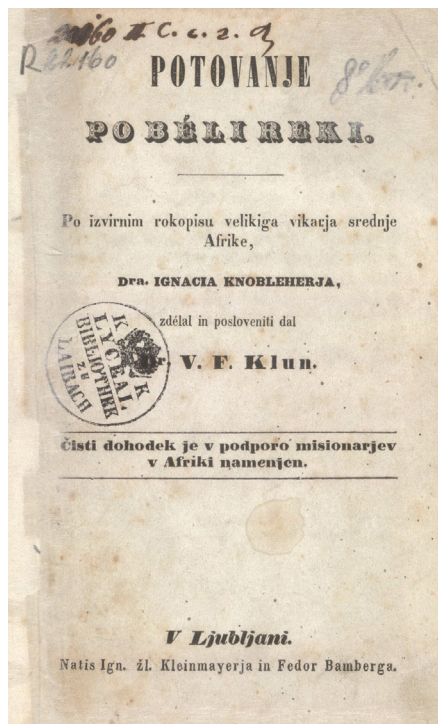
Knoblehar je govoril številne jezike, tudi arabsko, zapisal pa je jezik črnškega plemena Barijcev. Bil je tudi geograf, geolog, botanik, etnolog, spoznal se je na medicino in farmacijo, navduševal se je za homeopatijo. Njegove zbirke afriških sulic, zapestnic, ogrlic, amuletov in posod pa je mogoče danes videti v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani.

Knobleharjevo misijonarsko delovanje med sudanskimi plemeni je navdihnilo pesnika Antona Umeka, da je leta 1863, pet let po Knobleharjevi smrti, izdal epsko pesnitev o njegovem življenju z naslovom Abu-na Soliman. Pesnitev nosi naslov po vzdevku, ki so ga Knobleharju dali njegovi učenci – sudanski črnci.

ALI STE VEDELI?

Da je Ignacij Knoblehar v letih, ko je v Rimu čakal, da ga sprejmejo v Propagando fide mnogokrat stradal? Tako je pisal prijatelju: »Večkrat se mi je primerilo, da po cel teden, tudi po štirinajst dni nisem nič gorkega zaužil in sem se hranil samo s kruhom in vinom. Vendar sem mnogo bolj čvrst, kakor sem bil na Kranjskem. Domotožja občutim zelo malo; kadar se zmislim na svojo drago domovino, postanem vesel in grem z novim pogumom na delo.«

Da je bil Knoblehar poliglot? Govoril je kar šestnajst jezikov!

Da je bil Knoblehar odločno proti trgovanju z ljudmi in se je temu uprl? Kupil je mnogo sužnjev, jih prekrstil in posedel v šolske klopi. Ščutil jih je pred trgovci s sužnji; s tem si je nedvomno zagotovil naklonjenost tamkajšnjih ljudi.

Da je Knoblehar sestavil slovar jezika bari z osnovnimi frazami? V barijski jezik je prevedel tudi krščanske nauke, predvsem zgodbe iz katekizma.

Da so domačini Knobleharja imenovali »Abuna Soliman«, kar pomeni: Naš oče Salomon?

Da je bil Knoblehar prvi Evropejec, ki se je podal tako daleč po Nilu? Pred njim teh krajev ni videl še nihče.

Da je Knoblehar prvi podal novico, da Nil izvira iz jezera? Knobleharjevi dnevni zapiski so služili kot vodnik kasnejšim raziskovalcem in misionarjem. Vsebovali so opise poti z geografskimi, etnografskimi in meteorološkimi podatki.

Da je v času, ko je v Evropi prevladovala misel superiornosti bele rase nad vsem svetom, Knoblehar mislil drugače? Menil je, da bi vsak primitivni Afričan lahko postal inteligenten, če bi ga postavili v drugo okolje. In to je skušal dokazati, ko je nekaj domačinov pripeljal v Evropo. Knoblehar je pisal o etnografiji predno se je ta kot veda sploh pojavila.

Da je Knoblehar v Evropo odnesel številne predmete in postavil eno prvih etnografskih zbirk na svetu v Sloveniji?

Da je bil Knoblehar pri znanstvenih krogih širom po svetu izjemno cenjen, zlasti zaradi obširnega in natančnega opusa proučevanja hidroloških in meteoroloških razmer na področju Belega Nila?

Da je Knobleharja omenil Jules Verne v romanu "Pet tednov v balonu"? Prizor se dogaja v Londonu, v elitnem popotniškem klubu The Traveller's Club v Pall Mallu, kjer je potekala zdravica v čast najslovitejšim raziskovalcem Afrike. Napili so tudi v spomin Knobleharja.

Da v času Knobleharja še ni bilo prave pomoči proti mrzlici, ker kinina še niso poznali?

Da je Pošta Slovenije lani izdala posebno znamko Knobleharja, v zbirki »Znamenitih osebnosti«?

Znamka izdana 2019 ob obletnici Knobleharjevega rojstva

Povzeto po:

<http://www.madagaskar.mission.si/index.php/slovenski-misijoni/akamasoa-pedro-opeka>
<https://www.delo.si/novice/svet/priscno-srecanje-papeza-in-pedra-opeke-224672.html>

Peter Opeka in Akamasoa že 30 let v boju proti revščini

Humanitarno združenje Akamasoa, ki na Madagaskarju deluje že 30 let, je globalni fenomen uspešne socialne pomoči. Srž njenega uspeha je samovzdržnost. Združenje s svojo osnovno dejavnostjo posredno ustvari 75 odstotkov potrebnih sredstev.

Ustanovitelj Akamasoe, krščanski duhovnik Pedro Opeka, je nov tip misijonarja, ki ljudem ne pridiga in jih spreobrača, pač pa jim dejavno pomaga ustvarjati boljšo prihodnost. Prepričan je, da se mora prava vera izražati v dejanjih. Pedro Opeka se je slovenskima staršema rodil leta 1948 v Buenos

Airesu. Madagaskar je spoznal že med študijem teologije, ki mu je dal prednost pred nogometno kariero. Po posvetitvi v duhovnika se je na ta otok, na katerem približno 70 odstotkov njegovih prebivalcev živi v revščini, vrnil kot misijonar. Star je bil 27 let.

Dobro desetletje zatem, ga je usoda zanesla med najrevnejše Malgaše. Oblast jih je potisnila na obrobje glavnega mesta, kjer so si uredili zasilna bivališča iz kartona na smetiščih. Ta so postala edini vir hrane in morebitnih dobrin, ki se jih je dalo prodati. Smetiščarji so v nečloveških razmerah životarili na robu preživetja.

Mesto Akamasoa, kar v slovenščini pomeni »dobri prijatelji«, je Opeka začel graditi leta 1989 ob pogledu na otroke, ki živijo na smetišču prestolnice Antananarivo. Z delom v kamnolomu, izdelovanjem opeke, gradnjo, tesarstvom in kmetijstvom Opeka omogoča dostojno življenje 23.000 ljudem, 14.000 otrokom pa s šolanjem svetlejšo prihodnost.

Otroci

Peter Opeka in otroci

"To je bil kraj izključenosti, trpljenja, nasilja in smrti. Po 30 letih je božja previdnost ustvarila oazo upanja, v kateri so ljudje znova našli dostojanstvo, kjer so mladi znova stopili na pot šole in so se starši lotili dela, da pripravijo prihodnost za svoje otroke. Skrajno revščino smo na tem kraju izkoreninili z vero, delom, šolanjem, vzajemnim spoštovanjem in disciplino. Tukaj vsi delajo," je po dejal argentinsko-slovenski misijonar.

Opeka je k sodelovanju povabil nekaj malgaških študentov iz svojega prejšnjega misijona in s pomočjo 900 evrov, ki si jih sposodil od različnih krščanskih misijonov, je nastala Akamasoa. Pisalo se je leto 1989. Pravi, da so se prvi resni uspehi pokazali šele čez sedem let.

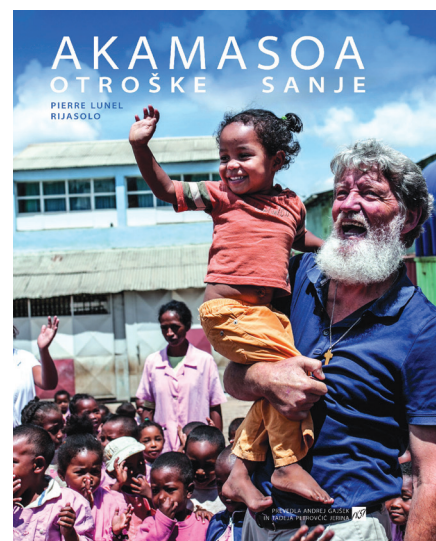
Ljudje preprosto niso bili pripravljene verjeti v dobro, v pravico in resnico. Pogosto se je zgodilo, da so to, kar so čez dan ustvarili, ponoči ukradli. To ga ni ustavilo.

CELOSTNA POMOČ ODRINJENIM

Danes je istoimenski center, ki stoji v neposredni bližini malgaškega glavnega mesta Antananarive, mesto v malem. Vsak dan desetisočim najrevnejšim prebivalcem tega afriškega otoka ponuja zatočišče, hrano in jim pomaga na poti iz popolnega razčlovečenja. V okviru Akanasoe nastajajo nove šole, bolnišnice, otroška igrišča, proizvodne hale, predvsem pa človeku dostojna bivališča. Oče je Opeko že v otroštvu izučil zidarstva, sam pa je znanje prenesel na Malgaše.

To je le ena posebnost akamasojske skupnosti. V njenem okviru je nastalo tudi okoli 3.000 delovnih mest, ki poleg boljšega življenja ljudi, omogočajo samovzdržnost skupnosti in nadaljevanje njenega poslanstva. Malgaši se izučujejo za zidarje, krovce, tesarje, mizarje ... Samo v bližnjem kamnolomu je našlo zaposlitev 1000 ljudi, nekateri se preživljajo z domačo obrtjo. Opeka je naučil ljudi, kako ločevati odpadke in proizvajati kompost s

pomočjo katerega so začele nastajati majhne kmetije.

Več kot 7.000 otrok obiskuje šole. Na to je misijonar še posebej ponosen. Druga velika sprememba je, da otroci ne prosjačijo več, saj jim ni treba. Ljudem se v Akamasoi vrača dostojanstvo.

Pedro Opeka, častni vitez francoske legije, nagrado je prejel tudi od slovenskega predsednika in dvakratni nominiranec za Nobelovo nagrado, pravi, da kriza prebuja dobro v ljudeh. Najbolj pogosto za humanitarne namene prispevajo ljudje z zmernimi prihodki, ki so se delu tega vseeno pripravljani odreči, saj se zavedajo, da imajo še vedno več kot mnogi na tem svetu. V različnih

koncih sveta vznikajo dobredelne organizacije, katerih poslanstvo je med drugim zbiranje prispevkov za delovanje Akamasoe. Neznanci izročajo denar Opeki na letališčih.

Ker mu zaupajo. Ker je z Akamasoe celemu svetu, predvsem pa pasivnim političnim strukturam, dokazal, da nobena situacija ni brezizhodna.

Srečanje Papeža in misionarja Petera Opeke na Madagaskarju lani

Maja Tatković Diklić

O
.....

srednje praznovanje Prešernovega dne v Pulju

Letos je Slovensko kulturno društvo Istra v sodelovanju z Osrednjo knjižnico Celje, Mestno knjižnico in čitalnico Pulj in Galerijo Mihe Maleša iz Zgornje Rečice pri Laškem organiziralo osrednjo proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku in v počastitev 220 – letnice rojstva dr. Franceta Prešerna.

V polni dvorani Doma hrvaških branilcev v Pulju so se 8. februarja 2020 poleg domačinov, zbrali člani Slovenskega kulturnega društva Oljka iz Poreča s predsednico Mirjam Pram, člani Društva Slovencev iz Labina s predsednico Silvo Šutar Vujčić ter Slovensko kulturno društvo Snežnik iz Lovrana s predsednikom Vasjo Simoničem. Slovenska društva v Istri namreč vsako leto praznujejo Prešernov dan v drugem mestu v Istri.

Igrani recital z naslovom »Kdor jih bere, vsak drugači pesmi moje sodi« v izvedbi Ljubiteljskega gledališča Petra Simonitija iz Celja ter v režiji Anice Milanovič je tudi do solz, ganil prisotne. Zgodba o Prešernovem življenju, njegovih odnosih s prijatelji, Julijo Primic in Ano Jelovšek, njegov odnos do otrok, politike in umetnosti so gledališčniki skozi njegovo poezijo pričarali gledalcem na zelo zanimiv in inovativen način.

Druženje Slovencev iz cele Istre v Domu hrvaških braniteljev v Pulju.

Program je obogatil tudi nastop pevskega zbora Encijan iz Slovenskega kulturnega društva Istra. Po svečanem in uradnem delu programa, ko je predsednica SKD Istra Danica Avbelj podarila darila in rože

nastopajočim, je sledilo druženje in zabava Slovencev iz cele Istre.

Prešernov dan pa se je v Pulju začel še prej, in sicer z razstavo likovne zbirke »Prešeren« Mihe Maleša, ki

je bila razstavljena v puljski Mestni knjižnici in čitalnici do 17. februarja.

Avtorica razstave, ki je plod dolgoletnega sodelovanja med puljsko knjižnico in Mestno knjižnico Celje ter Galerijo Mihe Maleša iz Zgornje Rečice pri Laškem, je Breda Ilich Klančnik. Ta razstava je le del Maleševe Prešernijane iz obsežne umetnikove zbirke. Izbrano je le nekaj Prešernovih portretov Maleša in njegovih kolegov, vsi pa se bolj ali manj opirajo na Goldensteinov portret slovenskega pesnika, ki je nastal dve leti po pesnikovi smrti.

Igralci ljubiteljskega gledališča Petra Simonitija na odru.

Nastop zbora Encijan

Vesna Šereš

P
....rešernov dan 2020
v Umagu

Slovenski kulturni praznik, Prešernov dan, smo v Umagu letos proslavili z literarnim večerom s pisateljico Mojco Kumerdej.

Neven Ušumovič, Danica Bojkovič, Mojca Kumerdej in Irena Urbič

V slovenskem kulturnem društvu Ajda je že tradicija, da proslavo Prešernovega dne pripravimo v sodelovanju z Mestno knjižnico Umag. Naša zvesta publika se z veseljem udeleži tega dogodka, saj vsako leto gostimo kakega pomembnega slovenskega kulturnega ustvarjalca.

Letos smo se ob kulturnem prazniku zbrali v knjižnici, v soboto, 8. fe-

bruarja ob 18 uri. Najprej je Ženski pevski zbor Ajda zapel dve pesmi, Avsenikovo Slovenija, od kod lepote tvoje in slovensko ljudsko Odpiraj dekle kamrico. Vse prisotne je potem pozdravila predsednica Ajde Danica Bojkovič in predala besedo učiteljici dopolnilnega pouka slovenskega jezika Vidi Srdoč. Le-ta je napovedala program svojih učencev, ki so v nadaljevanju brali Pre-

šernove pesmi: Jelena Rukavina je prebrala 7. kitico Zdravljice, Tamara Alagič, Ivana Erceg, Sanja Čauš in Renata Beletič pesem Orglar, Aleksandra Tarasenko in Inga Beganovič sta spraševali Kam?, Viktor in Ivančica Sabadin sta prebrala Vrbo, Martina Jerman, Daniela Lakovič, Snježana Hauzler Babič pa pesem Soldaška, in nazadnje še Anja in Snježana Ilič Mikulič pesem Pevcu ter Nino in Maja Rasberger Pavčkovo Nesrečen sonet. Njihov trud in lepo izvedbo so gledalci nagradili z velikim aplavzom.

V nadaljevanju nas je v literarni večer pospremil ravnatelj knjižnice Neven Ušumovič s predstavitvijo slovenske pisateljice, filozofinje in publicistke Mojce Kumerdej z Bledda. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je končala študij filozofije in sociologije kulture. Leta 2001 je izšel njen prvi roman Krst nad Triglavom, sledili sta zbirki kratkih zgodb Fragma (2003) in Temna snov (2011). Njena dela so prevedena v številne jezike in uvrščena v domače in tuje zbirke in antologije. Zanje je prejela različne nagrade.

Moderatorica Irena Urbič iz Foruma Tomizza, iz Kopra se je v pogovoru s

Učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika z učiteljico Vido Srdoč

ŽPZ Ajda

pisateljico osredotočila na predstavitev njenega drugega romana z naslovom *Kronosova žetev*, ki je izšel leta 2016 pri založbi Beletrina.

Zanj je avtorica leta 2017 prejela nagrado Prešernovega sklada. Gre za obsežen roman, postavljen v čas reformacije in protireformacije na območju današnje Slovenije konec 16. stoletja, ko se odvija boj za prevlado med protestantskimi deželnimi stanovi in katoliško habsburško oblastjo. Pisateljica pravi, da ga je pisala tri leta, gradivo zanj pa kopičila desetletja. V romanu se prepletata zgodovina in fikcija. Sama ga uvršča v filozofsko zgodovinski žanr. Piše o burnem dogajanju v preteklem zgodovinskem obdobju, pa tudi nakaže, da se zgodovina ponavlja v sodobnem času. Roman je v hrvaškem prevodu Anite Peti Stanić letos izšel pri založbi Fraktura.

Predstavitve pisateljice Mojce Kumerdej in njenega dela, še posebej romana *Kronosova žetev*, je bila zelo zanimiva in dragocena spodbuda k branju nasploh. Kot nas lepo opozarja Tone Pavček: »Če ne bomo brali, nas bo pobralo.«

Vanesa Begić

Z

godovina puljskih kopališč

Svet slovenske nacionalne manjšine Mesta Pulj je 22. januarja 2020 spet organiziral predavanje puljskega arhitekta Antona Percana. Tokrat na temu zgodovine puljskih kopališč. Zaradi velikega interes na predavanju o Slovencih izven in znotraj Arsenalskega zidu lanjskega novembra, predsednica Sveta Marija Langer ga je spet povabila. Veliko zainteresiranih poslušalcev je, skupaj s predavateljem, potovalo po zgodovini puljskih kopališč. Nekatera ne obstajajo več, na nekih pa se puljčani še vedno kopajo.

Spodaj je članek, ki ga je za Glas Istre napisala novinarka Vanesa Begić.

Kupalište Valkane sagrađeno je na zemljištu nekad bogate pulske obitelji Lombardo neposredno prije početka Prvog svjetskog rata za potrebe austrijskih časnika i njihovih obitelji. To je kupalište zbog protivljenja pulske gradske uprave izgrađeno bez građevinske dozvole.

Kolikogod se govorilo o Puli na razne načine, Pula je ipak zahvaljujući ustrojstvu gradskih institucija oduvijek bila grad kroz čitavu svoju povijest, pa i u razdobljima kada je to bilo malarično, zapušteno područje, rekao je Anton Percan dipl. inženjer arhitekture na predavanju održanom u prostorima Slovenskog kulturnog društva Istra. Tema predavanja zapravo su bila pulska kupališta. Nakon početka gradnje Arsenala u Pulu su u potrazi za poslom dolazili časnici, činovnici i vojnici

Kupačica - dok je još bilo kupača u pulskoj luci

koji su se u šetnjama pulskim ulicama, posjetima kazališnim, cirkuskim i kino predstavama, izletima prepoznavali kao sugrađani, kao građani Pule.

VIŠKA BITKA

Prva građevina namijenjena korištenju slobodnog vremena Puljana sagrađena je 1885. godine, a riječ je o paviljonu proizvođača piva Spielberg izgrađenog u Ši-janskoj šumi, tadašnjem Kaiserwaldu, kazao je Percan u uvodu. Povijesna priča o prvom kupalištu izgrađenom čak 18 godina ranije zanimljiva je i nadovezuje se na ranije činjenice.

I za ovo velika zasluga ide Arsenalu. U biti puno toga se svodi i na Višku bitku, koje se zbila u srpnju 1866.

godine, a sukobile su se mornarice Habsburške Monarhije i Kraljevine Italije. Poznato je da je tijekom Viške bitke i pobjeda Austrijske flote nad brojčano nadmoćnijom talijanskom flotom izmijenila tijekom povijesnih događanja na ovim prostorima, a nakon Viške bitke u kojoj su ključnu ulogu odigrale oklopnjače, odnosno ratni brodovi sa željeznim oklopom, u Arsenalu je prestala gradnja drvenih brodova. Uzročno posljedično, na taj je način nestala i potreba za drvenom građom koja se prethodno pripremala u uvali Sv. Petra. Budući da se drvo nije više koristilo u brodogradnji, preostala drvena građa iskorištena je za gradnju prvog pulskog gradskog kupališta koje je bilo nazvano Bagno Galleggiante Polese. To kupalište koje se nalazilo u sjeveroistočnom dijelu pulskog zaljeva, podignuto 1867. godine, najstarije je pulsko kupalište, kazao je Percan.

On je također istaknuo da je takvo kupalište imalo blatnjavo i pješčano dno, a da su ga Puljani nazvali Bagno Stengel, po imenu vojnika koji je stražario uz središnje skladište streljiva koje se nalazilo uz uvalu sv. Petra.

BAGNO POLESE

Zatim je 1885. godine u sredini pulskog zaljeva sagrađen Bagno Polese koji je imao muški i ženski dio, restoran i glazbu. Do njega se dolazilo čamcem koji je kretao

Bagno Polese

ispred kavane Miramar, a sukladno moralnim načelima onoga vremena, muški i ženski dio bili su skroz razdvojeni.

Kao zanimljivost spomenuo je da kao jedino takovo kupalište u Europi, u Trstu još uvijek postoji kupalište Alla Lanterna s odvojenim dijelovima za ženske i muške korisnike.

Poduzetna braća Schiavon grade Bagno Polese, koji je bio u funkciji više od 50 godine, sve do zabrane kupanje u tom dijelu luke, iako su se poslije, sve negdje do polovice šezdesetih godina, Puljani kupali ispod željezničkog kolodvora u pulskoj luci, kolikogod se to danas mnogima činilo nezamislivim.

Samo godinu dana kasnije uz tada već poluotok sv. Petra na južnom dijelu pulskog zaljeva izgrađeno

je vojno kupalište odnosno škola plivanja Marine schwimmschule. Nakon 1904. odnosno uspostave tramvajske linije čija se zadnja stanica nalazila baš na tom mjestu, područje uz školu plivanja bilo je jako posjećeno jer se za razliku od kupališta Bagno Polese ovdje nije naplaćivao ulaz. Zatvaranje samoga kupališta Bagno polese nije toliko pogodilo Puljane jer je gotovo istovremeno s tim zatvaranjem sagrađeno i kupalište Stoja 1937. godine po projektu pulskog arhitekta Enrica Trolisa.

Kupalište Stoja

Kupalište Stoja

Naravno, iako se radi više o izletištu nego o kupalištu, nije mogla izostati niti priča o Vargaroli.

Kako je podsjetio Percan, tragičan se događaj zbio 18. kolovoza 1946. u 14.15 sati u uvali Vargarola, kada su na kopnu eksplodirale protubrodске podmorske mine, pri čemu je prema podacima iz knjiga ukopa poginulo više od 60 osoba, a ranjeno ih je više od stotinu, iako se negdje spominje podatak od više od 115 mrtvih.

HRABRI KIRURG

Svaka tragedija donese i svog junaka, a to je u ovome slučaju bio hrabri kirurg Geppino Micheletti, koji je tamo izgubio dvoje djece i još troje članova svoje obitelji, a nakon što je saznao za ovu pretužnu vijest,

ostao je za operacijskim stolom sljedeća 24 sata, sve dok nije pao s nogu.

Na dan tragedije, samo četiri sata kasnije, na pulskom Gradskom stadionu odigrana je i kvalifikacijska utakmica za jugoligu gdje su igrali pulski Unione sportiva operai i riječki Kvarner pred 4.000 gledatelja, dok je u gradu istovremeno bilo dima i odzvanjale su bolničke sirene. To je još jedan dokaz podijelnog grada onoga razdoblja na stare i nove stanovnike.

Kupalište Valkane sagrađeno je na zemljištu nekad bogate pulske obitelji Lombardo neposredno prije početka Prvog svjetskog rata za potrebe austrijskih časnika i njihovih obitelji. To je kupalište zbog protivljenja pulske gradske uprave izgrađeno bez građevinske dozvole.

Kupalište Valkane

Valkane su, kako je rekao Percan, jedna od prvih armirano betonskih skeletnih konstrukcija, a kada je sagrađeno imalo je valobran od čeličnih mreža koji je čuvao betonsku obalu od velikih valova i razaranja. Zanimljiva je i priča, ističe Percan, o toponimima na području Stoja. Stoja je u biti Signole piccolo, Muzil Signole grande, a kupalište Stoja sagrađeno je u zapadnom dijelu uvale Val di Fora.

Budući da se nekada išlo ribariti na vesla, ribari iz Premanture ribarili su na punti Stoja. Pošto je ribarima u slučaju lošeg vremena navečer bilo daleko vratiti se čamcima na vesla do Premanture, da bi prenoćili gradili su svojevrsne nastambe, nazvane stojnice, a od toga je došao i kroatizirani naziv Stoja.

Govoreći o uvali Valovine Percan je napomenuo da toponim potječe od pesce lovo, kako su Puljani nazivali rivu sličnu brancinu kojom je obilovala ta uvala pa otuda i naziv Valle lovo, odnosno današnji naziv Valovine.

UVALA PAOLETA

Na pitanje nazočnih o nazivima Valle Paoleta i Pradorlando na Stoji, došlo se do zaključka da je Vale Paoleta dobila naziv po Vili Paoleta obitelji Paoleta (Paoletta ili Pauletta) na području današnje Zelenike, a Pradorlando

Kupalište Valkane

ima nekoliko mogućih objašnjenja što se naziva tiče.

Divlja kupališta počela su biti u modi između dva rata. Postala su pristupačnija masovnijim korištenjem bicikala, odnosno motor-kotača. I tu su prisutna tri naziva koja su popularna među starijom populacijom: Bianco, Verde i Rosso na Lungomareu. Za naziv Rosso, postoje dva moguća objašnjenja, a to je prostor kod Mornara, koji je možda bio Rosso (crveni) zbog crvene zemlje koja se slijevala iz polja gdje se danas nalazi Villa Idola. Drugo je moguće objašnjenje naziva krv iz tadašnje vojne klaonice koja se nalazila kod današnjeg Mornara.

Kupalište Bianco (Bijelo) imalo je taj naziv zbog bijele boje kamenčića. To je područje danas zvano Gortanova uvala. Verde je također na Lungomareu, ali postoji nekoliko mogućih objašnjenja gdje se nalazi i odakle potječe naziv. Možda je to bilo zbog zelene trave iznad plaža.

Govoreći o Stoji, Percan je rekao da je tu nemoguće ne spomenuti legendarnog bagnina Ninija Načinića koji je punih 51 godinu bio spasilac na tom kupalištu.

Klaudija Velimirović

n
.....

Nastop zbora Encijan v Metliki

Po božičnem koncertu, ki ga je zbor priredil 22. decembra na edinstveni lokaciji, v Mornariški cerkvi v Pulju, je bilo nekako samoumevno, da je potrebno poiskati priložnost za ponovitev sakralnega programa, ki ga je pripravil zbor z dirigentko Ino Cerovečki. Škoda bi bilo, če tega ne bi storili.

V iskanju takšne možnosti nam je pomagala naša nekdanja tajnica Vesna Vukšinič Zmaić. V njenem domačem kraju v Beli krajini se je z župnikom v cerkvi sv. Nikolaja v Metliki dogovorila za gostovanje

oziroma nastop zbora Encijan.

Člani zbora in nekaj drugih članov našega društva smo 1. februarja odpotovali zgodaj zjutraj, saj je prizadevna Vesna poskrbela tudi za

dodatno vsebino na izletu. Z lokalnim vodičem je bilo namreč dogovorjeno, da se v dopoldanskih urah sprehodimo po mestu in obiščemo Belokranjski muzej Metlika. Muzej se nahaja na gradu, ki je leta 1951 spremenjen v muzej, in skrbi za belokranjsko premično dediščino. Ogledali smo si eksponate več zbirk s področij arheologije, etnologije, zgodovine. Na skrbi muzeja je tudi posebna zbirka donacija Kambič v njegovi rojstni hiši v Metliki, ki jo je skupaj s svojo bogato kulturno zbirko podaril svojemu rojstnemu kraju.

Dr. Vinko Kambič je bil zdravnik in priznan specialist otorinolaringolog. Skupaj s svojo soprogo, operno pevko Vilmo Bukovec je celo življenje zbiral razne predmete in umetnine, največ je umetniških slik, ki smo si jih imeli priložnost ogledati.

Na odličnem kosilu v prijetnem ambientu kmečkega turizma smo izvedeli marsikaj. Dobili smo točen recept in nazoren prikaz izdelave tradicionalne belokranjske pogače. Gospodinja, ki vodi domačijo je s svojim šaljivimi pripombami poskrbela za veselo vzdušje. Pa tudi kaj poučnega smo slišali. Z veliko dob-

Encijan in Vesna Vukšinič Zmaić

rih idej in s še več truda uspešna domačija premore tudi lastno steklarno, izdelavo spominkov in tudi dejstvo, da je z lastnimi močmi in z originalnimi idejami opremila zelo zanimiv objekt z značilnim imenom Hiša dobrega kruha, ni kar tako.

Dobro okrepečani smo se podali proti cerkvi, kjer smo se po kratki vaji pripravili za koncert. Cerkev se je kar dobro napolnila z domačini, ki so nas prišli poslušat.

Koncert smo tako kot v Pulju poimenovali po tradicionalni švedski skladbi, Gaudette – veselite se, s katero smo koncert tudi začeli. Sledile so znane slovenske in hrvaške božične pesmi, kot so Glej, zvezdice božje, Božji sin, O, pastiri čudo novo, Gloria. Sledili sta dve točki v izvedbi ansambla ESTA, ki ga sestavljajo stalni spremljevalci zbora, instrumentalisti: pianistka Ema Ulemek, kitarist Tomo Divić in violinist Srečko Savretič.

Drugi del koncerta se je začel z izvedbo zelo priljubljene skladbe Sveta noč, ki smo jo tokrat zapeli v celoti v slovenščini. Sledilo je nekaj skladb v tujih jezikih, v latinskem Adeste fideles, nemškem Zum Sanctus, italijanskem Notte di Luce, španskem Feliz Navidad in kot posebnost pesem brez besed italijanskega skladatelja Caccinija, Ave Maria. Slednja vedno dobi posebno topel aplavz, saj ima ta

Encijan

glasba, poleg tega, da je zahtevna za izvedbo, še posebno za soprane, nekaj, kar ljudem seže v srce. Za zaključek smo zapeli popularno božično Jingle Bells, in sicer v slovenščini z naslovom Zvončki pojejo.

Na poznejšem druženju z duhovnikom in nekaterimi poslušalci smo slišali pohvale in čestitke za dobro izvedbo koncerta.

Naj je bila samo vljudnost ali ne, vseeno se je lepo slišalo.

Pevcem je vsekakor največja nagrada, če se s pesmi jo dotaknejo duše poslušalcev in takrat pravimo, da je koncert uspešen.

Publika v cerkvi sv. Nikolaja v Metliki

Klaudija Velimirović

a
.....leksandrinke,
nova predstava dramske sekcije

V petek, 28. februarja, so imele članice dramske sekcije v galerijskem prostoru našega društva premierno predstavo Aleksandrinke. Novinarka Glasa Istre je dogodek opisala s spodnjimi besedami (prevod):

»Gre za emotivno uprizoritev življenjskih izkušenj in pričanj Aleksandrink – izseljenih Slovenk, ki so od druge polovice 19. stoletja do druge svetovne vojne odhajale v Egipt, največ v Aleksandrijo in se tam zaposlile kot doji-lje, varuške, sobarice in služkinje pri bogatih družinah.«

Aleksandrinke v parku

Žene in dekleta z Goriškega, predvsem z Vipavske doline, so v oddaljene kraje odhajale zaradi zaslužka, ki je bil veliko boljši kot v bližnjem Trstu. Tako so reševale prezadolžene kmetije, dekleta pa so si priskrbele doto. Najbolje so bile plačane doji-lje, a žrtvovanje matere, ki je doma pustila svojega otročička, starega komaj kakšen mesec, je povzročilo hude posledice za oba, kot je v predstavi izrekla ena od Aleksandrink: »Doma pustiš svojega dojenčka in prideš sem, kjer dojiš enega tujega, mu daješ svoje mleko, svojo kri, svoje življenje. To traja dve leti, tudi več, ko si mu potem še varuška nekaj let. Ko se po petih letih vrneš domov, te tvoj lastni otrok ne pozna in ti njega tudi ne. Gledata se kot tujca ...«

Nekatere med njimi so v Egiptu ostajale dolgo vrsto let, da bi svoji družini v domačem kraju omogočile znosnejše, oziroma čim boljše življenje, toda zelo pogosto, njihova ogromna žrtev ni dobila ustreznega priznanja njihovih svojcev. Tako govori razočarana povratnica: »Sedemnajst let sem se mučila v Kairu in v Aleksandriji, pa vse zastonj. Kupila sem še eno hišo, da bosta imela oba moja sinova vsak svojo. A zdaj,

ko sem se po vseh teh letih vrnila, sta do mene ... Pa saj ni besed, da bi to opisala ...«

Iz izpovedi druge Aleksandrinke, ki je celo življenje žrtvovala, da bi pomagala družini, izvemo za še hujšo usodo: »Dokler sem jim lahko pošiljala štrline (narečno za takratni denar v Egiptu »funte sterlinge«), je bilo vse v redu in prav. Z njimi so odplačali dolgove, obnovili celo hišo, prezidali so hlev, kupili so tri najboljše njive ... Pa še oba brata sem izšolala. Eden je postal župnik, drugi pa dohtar. Ko pa sem postala stara in jim nisem mogla več pošiljati denarja, so mi nehali pisariti; najprej tisti na robu, potem pa še obe sestri in nazadnje brata. Vsi so pozabili name. Ko sem jim pisala kartolino, da bi se rada vrnila domov, da bom zadovoljna z eno mičkeno sobo in s kosom kruha na dan, ni bilo od njih nobene pošte več ...

Za nameček se je v domačem kraju te ženske še obrekovalo. Namreč ob redkih obiskih so prihajale samoza-vestne, oblečene v mestno garderobo, z znanjem tujih jezikov, to pa je pri domačih ljudeh povzročalo zavist in hitro so jim znali pripomniti, da si z grehom služijo denar. Na

žalost je k takšnemu vzdušju pripomogel tudi katoliški tisk, saj duhovščini ni bilo po godu množično odhajanje vernic v tujino, kjer so se te žene in dekleta včasih poročile z moškim druge vere in so bile tako za pripadnost katoliški cerkvi izgubljene.

Oddaljenost matere je imelo resnici na ljubo posledice tudi na »drugi strani«. Otroci, ki so odraščali v odsotnosti matere, so tako zelo trpeli, ostala pa jim je velika praznina zaradi pomanjkanja materine ljubezni. Ena izmed otrok je tako povedala: *»Še zdaj, ko imam 80 let, mi manjka mama, tisto, kar bi mama morala dati ...«*

Druga, ki je v otroštvu veliko samevala, ker je bil oče, drugi član družine, zaradi dela veliko odsoten, pa se tako spominja otroštva: *»Zaklenila sem vrata in šla h kakšnim sosedom, kjer so imeli toplo in kjer je bila njihova mama. Zmeraj sem gledala, kaj mame počnejo z otroki. Živela sem samo za to, da sem lahko gledala, kaj mame delajo. Vem, da sem zjutraj pred šolo, ki se je začela ob osmih, hodila klicat prijateljice. Prej sem vstala, zgodaj, da sem šla poklicat prijateljico in sem videla, kako jo je mama počesala, imela je kite. Pripjavila ji je malico za v šolo ali pogledala, kako je oblečena. Včasih je tudi mene, ampak ni bila mama. Bila je zmeraj sosedica ...«*

Slovenska dekleta in žene so med delodajalci v Egiptu bile zelo čislane, saj so slovele kot pridne, poštene in zveste. Nekatere med njimi so služile v družinah najvišjega stanu. Iz dokumentarnega filma Aleksandrinke na TV Slovenija izvemo, da so bile tri sestre Volk iz Prvačine dvorjanke pri takratni kraljici Faridi, ena izmed njih je bila celo njena spremljevalka. Zanimivo, da je nekdanji glavni sekretar Združenih narodov, Egiptčan Butros Butros-Gali imel za varuško Slovenko.

Za zaključek naj povem še nekaj o predstavi - v njeno vsebino je bilo vpleteno tudi petje slovenskih ljudskih pesmi. Ena izmed njih, Kaj ti je deklica, je dobila novo besedilo, ki ga je spesnila članica sekcije Damijana Pezdirc. Prešernova pesnitev Lepa Vida, ki govori o usodi žene v službi na tujem, je prav tako bila vključena v predstavo.

Nastopajoče ženske so s primernimi oblačili poskušale prikazati tudi modo v takratnem obdobju. Nastopale so Antonija Bubič, Damijana Pezdirc, Danica Avbelj, Štefanija Sliško, Vesna Jelinčič, Klaudija Velimirovič in Vida Srdoč. Predstavo je »na noge« postavil vodja dramske sekcije, zunanji sodelavec, Šandor Slacki, za kar so mu društvo in članice dramske sekcije zelo hvaležni.

Članice dramske skupine in mentor igralec Šandor Slacki

Članice dramske skupine so same zašile in pripravile oblačila, ki so se nosila na prehodu iz 19. v 20. stoletje

Vida Srdoč, Damijana Pezdirc, Klaudija Velimirovič, Danica Avbelj, Štefanija Sliško, Antonija Bubič in Vesna Jelinčič

Prevzeto: Glas Istre,
23.02.2020, avtor:
Aleta Brattoni

P

redstavitev knjige Slovenska društva u Hrvatskoj od 1866. do 1991. godine

TRISTOTINJAK STRANICA PRE-PUNIH PODATAKA

Ova knjiga ne predstavlja samo povijest Slovenaca, već i hrvatsku povijest. Slovenci tako čine sastavnicu društva koja se ne može izuzeti

U Gradskoj knjižnici Poreč održano prvo javno predstavljanje knjige "Slovenska društva u Hrvatskoj od 1886. do 1991. godine", znanstvene studije Barbare Riman, voditeljice riječke podružnice Inštituta za narodnostna vprašanja u Ljubljani, te predsjednice Saveza slovenskih društava u Hrvatskoj.

ENCIKLOPEDIJSKI ZNAČAJ

Predstavljanju su prisustvovali ministar za Slovence v zamejstvu in po svetu, Peter Jožef Česnik, kao i

Minister Jožef Česnik, avtorica dr. Barbara Riman Plazibat, dr. Darko Dukovski in Vasja Simonič

porečki gradonačelnik Loris Peršurić, a knjigu su brojnoj publici prezentirali sama autorica, zatim Vasja Simonič, predsjednik Vijeća slovenske nacionalne manjine Primorsko-goranske županije te predsjednik Slovenskog kulturno prosvjetnog društva "Snežnik" iz Lovrana u ime izdavača, kao i recenzent knjige Darko Dukovski, redoviti profesor na Filozofskom fakultetu u Rijeci.

- Radi se o tristotinjak stranica pre-punih podataka. Mala je naklada, ali je u planu još izdanja, i to na slovenskom jeziku, govori Simonič prema kojemu ova knjiga ima enciklopedijski značaj.

Inače, Riman je na ovoj knjizi, propuštajući Hrvatsku istražujući, počela raditi još 2011. godine, a većinu je podataka pronašla u starim hrvatskim i slovenskim novinama. U svojoj je knjizi tako zabilježila ukupno 53 društva.

- Tih je društva zasigurno bilo i više, ali su u knjizi opisana tek ona koja su bila evidentirana. Nije bilo lako organizirati društvo, kao što to nije niti danas, te je za to često bilo potrebno imati nekoga educiranog, navodi Simonič.

S navedenim se slaže i recenzent Dukovski, koji dodaje kako društva nisu mogla opstati bez entuzijasta koji su znali kako sve funkcionira.

- Sav se rad svodio na nekolicinu, dvoje ili troje ljudi, koji su radili na održavanju društva, a cilj je bio da se ljudi sastanu i progovore svojim materinskim jezikom, rekao je Dukovski. U knjizi se tako prati razvoj nacionalne svijesti Slovenaca koji su, iz bilo kojeg razloga, bili primorani napustiti svoju zemlju. Istražuje se razlog njihova odseljenja, kao i za čime su tragali. Kako bi došla do navedenih podataka, Riman je morala posegnuti za svojim dosad stečenim znanjem, s obzirom na to da je dokaza i argumenata bilo uistinu malo.

OTVORENO

Također, Dukovski ističe kako među slovenskim društvima nije postojao unificirani način djelovanja. Naime, nisu znali bi li trebali biti zatvoreni, getoizirani, kako bi očuvali svoj jezik, kulturu, folklor, nošnje, književnost i ostalo ili njihovo društvo treba biti otvoreno prema drugima, lako ih prihvaćati, pri čemu bi dolazilo do izmjene s hrvatskim vriednostima. No, ono što naglašava kao najvažnije jest da su društva

Slovenska društva u Hrvatskoj od 1886. do 1991. godine

Barbara Riman

Ljubljana, 18. maja.

«Glasovanje 13. maja ne pomeni ni- besar, ostalo je vse pri starem in vse je dobro.» Tako se glasi zaključna beseda g. Uzunovića k dogodkom prošlih dni. Bodri državljani naše edinstvene Jugoslavije si manejo oči in nič kaj urejeno jim ni v glavi. Kako je že bilo? Da, res, v noči od četrtka na petek je divjal velik boj proti korupciji in vršilo se je velevažno glasovanje o postavitvi anketne komisije proti Radi Pašiću in o najni uvedbi zakona za pobijanje korupcije. Radičevci, klerikalci in razni njihovi priveski pri nas so v petek vedeli mnogo lepega povedati o svoji zmagi in ni nič čudnega, če se je našlo precej ljudi, ki so ta dan preživeli v razumljivem zadovoljstvu, da se sedaj vendar enkrat prične s pozitivnimi ukrepi proti državnim tatovom. Danes smo poslušali razgovor resnih ljudi, ki so ugrabili ali ima anketna komisija pravico in možnost prisiliti g. Rado Pašića, da se javi iz Opattije, odnosno iz onega najbrž zelo prijetnega kraja, odkoder sedaj opazuje vrvenje po svoji dragi domovini. Naleteli smo sprva na začudene in kolj nato na naravnost ogorčene obraze, ko smo skromno povprašali, **katera** anketna komisija se javi z afero g. Rade. Ali ona, ki so jo skonstruirali g. Radič, Korosec in Davidović ali tista, ki so ji tako blaz delokrog in tako liberalne roke odredili radikali?

Odgovor daje g. Uzunović tudi tistim, ki dosedaj še niso razumeli nič se ni zgodilo in vse je dobro za gospodina tam v Opattiji. Glasi se paradokso ali je vendar le res: Narodna skupščina je uveljavila s tem, da je v petek **DOLOČI**

Uzunovićevi vladi že štejejo dneve

«Morda bo še krajsa nego njene predhodnice.» - Sklicanje Narodne skupščine. — Vlada odklanja vsako odločitev glede protikorupcijskih predlogov. — Min. svet o programu skupščinskega dela.

Beograd, 18. maja p. Važnih dogodkov danes ni bilo. Politični krogi živahno razpravljajo o včerajšnjih dogodkih v zvezi z rešitvijo vladne krize. Novi vladi N. kole Uzunovića prorokujejo zelo kratko življenje. Splošno je politična javnost prepričana, da bo reparirana Uzunovićeva vlada tako kratka, kakor njegove prejšnje, če ne morda še krajsa. Nanjo gledajo vsi trezni politiki s še večjim pesimizmom kot na njene prednice, ker je sedanji kabinet sestavljen pod posebnim pritiskom, ne na temelju svobodnih pogajanj, ampak na podlagi diktata. Zato tudi ne verujejo, da bo St. Radić izpolnil obveze, za ktere se je moral pismeno obvezati. V parlamentarnih krogih nastajajo ne-parlamentarno rešitev poslednje vladne krize. Pravijo, da vlada ni zadostila niti najnavadnejšim formalnostim. Najprej bi morala biti sprejeta demisijska vlada, ki ji je zbornica izglasovala nezaupnico. Ako vlada, ki ji je parlament tako brutalno odrekel zaupanje, ne izvaja iz tega posledic, potem jasno kaže parlamentu svoj prezir in ne more računati na mirno sodelovanje. Tudi radikalni krogi sami niso zadovoljni z rešitvijo krize. Večina radikalskih poslancev izjavlja v razgovorih z novinarji, da je tudi ta Uzunovićeva vlada navaden provizorij, ki se ne more iziti resnega parlamentarnega dela.

Med tem boleštin novinarji že pri-

Danes dopoldne sta konferirala predsednik skupščine Trifković in g. Uzunović, kdaj naj se skliče prihodnja Narodna skupščina. Po dosedanjih spozicijah se bo ta seja vršila 26. t. z dnevnim redom: Določitev dnevnega reda prihodnje skupščine.

Iz predvidenega dnevnega reda razvidno, da vlada odklanja nadaljnje glasovanje o predlogih glede pobijanja korupcije. Vlada smatra, da tozadevna debata s predlogi vred košana in zato, ne more biti govora o kršnemkoli predlogu vlade v tej stvari. Vaš dopisnik se je nocoj obrnil do predsednika Uzunovića, ki je odgovoril, da vlado interpelacije ne zanimajo. Je stvar opozicije. Vlada vendar ne sama sebe interpelirala. »Hvala Bogu je dostavil Uzunović, »da smo se re te stvari!«

Od 6. do 8. zvečer je bila seja ministrskega sveta. Po izjavah ministr se je na tej seji razpravljalo o delnem programu skupščine. Na dnevnem programu pride v poletnem zasedanju baje zakon v trgovinski in brodski pogodbi z Italijo, potem tarifni obmejne in veterinarske konvencije zaključni protokol. Neptunske konvencije še ne pridejo na dnevni red. I daljni program obsega baje konzula konvencije zakon o centralni upravi podaljšanju izrednih pooblastil zakon dnevnega odbora, o ukinitiu čl. 292.

postala most između dviju nacija. Taj most, govori, trebaju i održavati i time dokazati da i druge kulture mogu opstati. Ipak, ministar Česnik navodi kako druga ili pak treća generacija Slovenaca ne razmišlja kao njihovi preci - društva, prema njemu, izumiru, a na mlađoj je generaciji da nešto poduzme.

Ova knjiga ne predstavlja samo povijest Slovenaca, već i hrvatsku povijest. Slovenci tako čine sastavnicu društva koja se ne može izuzeti. Poruka knjige je značajna, ona promovira zajedništvo, zaključuje recenzent.

Spomenimo također kako je ova knjiga nastala na inicijativu Miriam Pran, predsjednice Slovenskog kulturnog društva Oljka Poreč.

Nadia Likar

P
...

ozdravljena, Tanzanija! Jambo, Jambo, Tanzanija!

Ko sem stopila na afriška tla, je trajalo nekaj časa, da sem se zavedela, da so se moje dolgoletne sanje uresničile.

S prijateljicami smo se odločile, da letos obiščemo neko državo v Afriki. Izbira je padla na Tanzanijo. In nismo obžalovale. To je bilo nepozabno doživetje.

Tanzanija je obmorska država na vzhodni obali srednje Afrike, nastala z združitvijo Tanganjike in Zanzibarja leta 1964.

Z ženami Hadžaba

To je ena od najrevnejših držav na svetu, pa tudi eden od najbolj vabljivih delov našega planeta. Privlači nas s svojimi prostranimi narodnimi parki, ki zavzemajo več kot četrtno njenega ozemlja. V tanzanijskih parkih živi preko štiri milijone divjih živali.

V štirih dneh safarija smo obiskale nacionalne parke Manyara in Ngorongoro, največji vulkanski krater (kaldera) na svetu. Tu lahko vidimo »big 5«, kar pomeni pet največjih živali (bivol, lev, slon, leopard, nosorog) – videle smo kar štiri, le leoparda nismo opazile. Srečale smo še številne pavijane, slone, gnuje, ki so prečkali cesto tik pred našim džipom, ogromno število različnih

vrst ptic, žirafe, ki so obirale vrhove dreves. Očarljiv je bil pogled na tisoče flamingov, velike črede bivolov, zeber in antilop. Prav med našim obiskom, v sredini januarja, je bilo življenje na tem območju v razcvetu. Takrat se kotijo mladiči gnujev in zeber, na svet jih pride okoli 500 tisoč. Krater svojim prebivalcem ponuja dovolj pašnikov in vode, da lahko tukaj preživijo. Slikovit nacionalni park Ngongoro je edinstven tudi zaradi vseh vrst plenilcev. Levi, gepardi, šakali in hijene so končno dobili priložnost za lov.

Spoznali smo tudi lokalna plemena Hadžabe, Masaje in Datoge, ki sledijo tradiciji življenja svojih prednikov v prvih človeških skupnostih.

Hadžabe so mi bili zelo zanimivi. Ker se pleme preživlja izključno z lovom in nabiralništvom, so edini, ki imajo pravico do lova. Pridružili smo jim se pri lovu, se učili njihovega posebnega načina govora, plesali z njimi.

Poseben je bil tudi stik z Masaji. Izkusili smo in slišali o masajski tradiciji in običajih, se poučili o rastlinah in masajski medicini, spremljali njihove gibe ob tradicionalnem plesu. Obiskali smo sirotišnico, v kateri je okoli sto zapuščenih otrok vseh starosti. Težko je opisati čustva, ki so nas prežemala, ko smo držali te uboge otroke v naročju. Resnično ganljivo doživetje.

Hadžaba me uči govoriti

Na koncu smo obiskali otok Zanzibar, kjer se začuti skrivnostni pridih arabskega sveta. Stone Town je bil skoraj 200 let prestolnica Omanskega sultanata. Seveda so se tu primešali tudi afriški vplivi. Otok je bil nekoč središče trgovine s sužnji. Odpravili smo se na izlet na zaporniški otok Prison Island, ki slovi po želvah velikankah. Zanzibar je že dolgo znan kot otok začimb – nageljnovi žbice, cimet, muškati orešček, poper, žafran ... Vse to in še več zelo dobro uspeva v tem tropskem podnebju. Bele peščene rajске plaže, nešteto odtenkov modrega morja so pravo mesto za zaslužen počitnikovanje. To je bilo potovanje življenja, izjemna in nepozabna dogodivščina.

Spomin iz sirotišča

Veliki skrbijo za malčke v sirotišnici

Rajske plaže Zanzibarja

FOTOGALERIJA

Maja Tatkovič Diklić

ajca, velikonočna in vsakdanja

Ni velike noči brez jajc. Jajca na velikonočni mizi simbolizirajo Jezusove solze na križu, hkrati pa so simbol pomladi in novega začetka. V Sloveniji so velikonočne šege in navade globoko zakoreninjene. Ena izmed njih je pa tudi barvanje jajc oz. izdelava pirhov.

PIRHI V TERANU

Priprava takšnih pirhov je preprosta. V nič vam bo šel le teran. Videz teh pirhov pa vas bo enostavno navdušil!

8 jajc najprej previdno operemo in obrišemo. Za pol ure jih namočimo v z vodo razredčenem kisu, ki bo naredil še tako trdno lupino dovolj mehko, da bo posrkala barvo. Vzamemo jih iz kisa in položimo v posodo ter jih prelijemo z približno 1 litrom hladnega terana (mora ga biti toliko, da so jajca povsem prekrita). Kuhamo na zmernem ognju približno 15 minut, nato posodo odstavimo. Jajca pustimo v vinu več ur, priporočljivo je, da se namakajo čez noč. Posušimo jih na zraku.

RDEČI PIRHI

Potrebujemo: 8 svežih jajc, 1 pest olupkov rdeče čebule, 3 dl malinovega sirupa, 3 dl češnjevoga ali soka iz granatnih jabolk, 4 dl vode in 3 žlice jabolčnega kisa.

V širšo posodo vlijemo sokove, dve žlici kisa in vodo. Dodamo čebulne olupke, premešamo in pristavimo. Kuhamo na zmernem ognju eno uro, med kuho pa večkrat premešamo in z žlico pritisnemo na čebulne olupke. Po eni uri čebulne olupke pobereemo iz posode. Jajca dobro operemo, nato pa jih previdno z žlico polagamo v obarvano tekočino. Če gledajo iz vode prilijemo še malo vode ali soka, da so jajca povsem prekrita. Dodamo še eno žlico kisa in jajca na zmernem ognju kuhamo približno 10 minut. Če nismo zadovoljni z intenziteto barve, jajca pustimo v vodi še nekaj ur. Jajca potem pobereemo iz vode, jih namažemo z oljem, maslom ali pa koščico slanine.

BELOKRANJSKE DRSANKE

Naravno barvilo čebulnih olupkov je preprosto za pripravo, zaplet se začne, če niste spretni z nožičem v eni roki in jajcem v drugi. Imejte v mislih samo to, da s pirha praskate barvo ...

Potrebujete: 4 jajca, 4 pesti olupkov rdeče čebule, 4 žlice kisa, 2 žlici maščobe ali olja.

Pristavimo 2 litra vode in vanjo potopimo 2 polni pesti čebulnih olupkov. Dodamo žlico kisa in vse skupaj kuhamo 30 minut na zmernem ognju, voda ne sme vreti. Po pol ure dodamo še ostale olupke, precedimo vsebino. Jajca dobro operemo in obrišemo ter jih položimo v vročo obarvano vodo. Prižgemo kuhalnik in kuhamo na najnižji temperaturi. Jajca pustimo pri miru eno uro, po eni uri pa ugasnemo ogenj. Ko so jajca pobarvana in kuhana, jih z največjo previdnostjo ulovimo v žlico in enega po enega polagamo na kuhinjsko krpo. Ko se ohladijo jih premažemo z oljem ali maščobo. Sedaj pa lahko po obarvani lupini začnemo delati vzorce z olfa nožem.

VSAKDANJA JAJCA

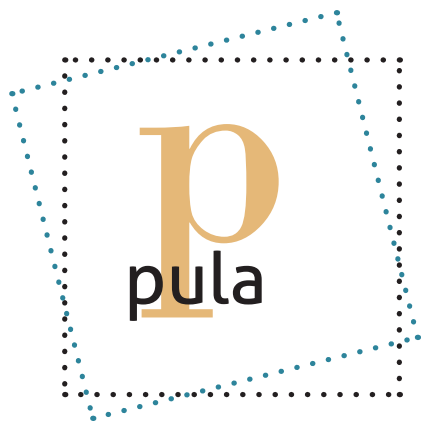
Včasih »so nas učili«, da so jajca največji sovražnik našega ožilja. Danes vemo, da to ni čisto res, in da imajo na naše telo številne neprecenljive učinke. Jajca naj bi zviševala vsebnost holesterola v krvi in tako povečala tveganje za bolezni srca in ožilja.

Naš organizem holesterol proizvaja sam, saj je nujno potreben za tvorbo žolčnih kislin, nekaterih hormonov in vitamina D. Nevaren postane, če ga je v krvi preveč ali premalo. To velja tako za škodljivi (LDL), kakor tudi za dobri (HDL) holesterol. Spremembe vrednosti holesterola navadno nastanejo zaradi prehrane, ki je bogata s holesterolem in revna z vlakninami ter omega-3 maščobnimi kislinami. Jajce sicer res vsebuje holesterol, vendar vsebuje tudi celo vrsto drugih vitaminov in hranil, ki poskrbijo za naše zdravje.

Zakaj bi torej morali jajca jesti pogosteje?

- Ker vsebujejo železo, cink in fosfor, minerale, ki so vitalnega pomena. Ženske potrebujejo več železa zaradi menstruacije (pomanjkanje pogosto vodi v utrujenost in slabo voljo), cink poskrbi za boljši imunski sistem, fosfor pa za zdrave kosti in zobe. Jajca poskrbijo tudi za zdravo rast las in njihov sijaj.
- Ker predstavljajo enega najboljših in najlažje dostopnih virov beljakovin in vsebujejo vseh devet esencialnih aminokislin. Eno srednje veliko jajce ima približno 80 kalorij in vsebuje okoli 6 gramov beljakovin. Tri jajca tako oskrbijo telo s približno 19 grami beljakovin, kar je že skoraj polovica priporočenega dnevnega vnosa za povprečno žensko.
- Ker se pri ženskah, ki s hrano zaužijejo več holina (hranila, ki se nahaja v jajcu), močno zniža možnost pojava raka na prsih. Raziskave so bile opravljene v letih 2003 in 2005 na Harvardski univerzi ter leta 2008 na Univerzi v Severni Karolini. Jajčni rumenjaki vsebuje 125,5 miligramov holina, kar je četrтина priporočenega dnevnega vnosa.
- Ker holin, ki se v živčnih celicah nahaja tudi kot neurotransmiter acetilholin, pripomore tudi k boljšemu spominu in boljšim kognitivnim sposobnostim.
- Ker so jajca tudi bogat vir luteina in zeaksantina, hranil, ki preprečujeta degeneracijo rumene pege in nastanek sive mreže.
- Ker jajca za zajtrk pripomorejo k izgubljanju odvečnih kilogramov. Raziskovalci so odkrili, da jajca vplivajo na občutek sitosti. Če si jih boste privoščili že zjutraj, boste znižali dnevni vnos kalorij.

15. in 16. maj 2020

PULJ

*Festival multikulturalnosti;
Titov park, Pulj*

24. in 25. april 2020

BUZET

*svečana otvoritev obnovljene lokal-
ne obmejne ceste Rakitovec – Zazid,
25. aprila pa bo že tradicionalni
pohod na Rakitovec.*

23. maj 2020

UČKA

Pohod na Učko

15. in 16. maj 2020

PULJ

*Dnevi slovenskega filma, kino Valli,
Pulj*

*Vsako jutro se v Afriki zbudi lev. Ve,
da mora teči hitreje kot gazela, da jo
ujame, sicer bo umrl od lakote.*

*Vsako jutro se v Afriki zbudi gazela.
Ve, da mora teči hitreje kot lev, sicer
bo ob življenje.*

*Ko se jutro za jutrom prebujáš, se ne
sprašuj, ali si lev ali gazela, temveč
začni teči.*

- afriški pregovor

mavrica